

Hetty Kleinloog

Volle bloei

roman

INKIJKEXEMPLAAR

Volle bloei

INKIJK EXEMPLAAR

Hetty Kleinloog

Volle bloei

roman

INKIJK EXEMPLAAR

INKIJK EXEMPLAAR

Voor mijn vriendinnen

INKIJK EXEMPLAAR

'It is never too late to be what you might have been.'

George Eliot

*Weet je, tal van keren
dacht ik
ik wil sterven
Maar nu
schrijf ik gedichten
word aangemoedigd door zovelen
en klaag niet meer
Ook op mijn achtennegentigste
ben ik verliefd
heb ik nog dromen
wil ik rijden op de wolken*

Toyo Shibata (1911-2013)

INKIJK EXEMPLAAR

ALS ZE IN een hoosbui, tijdens een knetterende donderslag, haar been over het ijzeren hek van de begraafplaats werpt, hoort de eenenzeventigjarige Lies takken of haar heup kraken. Vijf, zes handen werken haar omhoog, ze hoort gehijg, gesteun, twee handen duwen tegen haar billen, een knokige kneep in haar kuiten, omhoog, omhoog, toe dan toch, werk een beetje mee, ja, wat denk je dat ik doe. Water vermengt zich met snot, met lippenstift en haarlak, met warme urine, die langs haar benen stroomt.

De vier dames onder haar zijn eveneens tot op de draad doorweekt, haren en kleding plakken aan huid. Als waterschildpadden in een modderige bak proberen ze op dit late uur het kerkhof te ontvluchten, duwend, trekkend, elkaar reddend en vertrappend.

De wolkbreuk vormt diepe poelen waarin spetters ketsen. Een bliksemflits en de zerken op het kerkhof spelen secondelang verstild – Annemarie Koekoek! – een spelletje.

Lies voelt hoe het staal van het hek haar dreigt te halveren. Een bliksemflits verlicht de bonte verzameling oude meisjes onder haar. Ze ziet dat ze inmiddels een piramide proberen te vormen, waarbij Danny op hoge hakken, met doorgelopen make-up en natte wimperstrookjes, haar evenwicht dreigt te verliezen. Anneke, een vrouw in het beige, die zo gewoontjes oogt, klampt zich vast aan Danny's gesmolten suikerspinkapsel. De diplomatenvrouw, net voorgesteld als Wanda, tilt Greetje, die argwanend alle hulp van zich afslaat, maar zo te zien niet zonder kan.

INKIJK EXEMPLAAR

Zomer

Wanda en Lies

WANDA HERES DIDDENS ziet toe hoe een plantsoenwerker met een kruiwagen kiezels op haar man stort. Nou ja, op het graf van wijlen haar man, Max Heres Diddens zaliger, oud-diplomaat en afgezant van het Koninkrijk der Nederlanden. Ze wacht struis rechtop tot de kruiwagen leeg is. Haar schaduw, anderhalf maal zo lang als haar een meter vijftientig, valt over het graf en buigt af bij de zerk. Haar schaduw buigt, zij niet. Onder haar ene arm klemt ze plastic aronskelken en een keramisch portret van Heres Diddens, onder de andere haar leren handtas. Onbeweeglijk observeert ze de plantsoenwerker. Haar kapsel als een helm van stug, grijs haar wuift niet mee met het zomerse briesje dat over de begraafplaats waait. In haar donkerblauwe broekpak lijkt ze op een agent zonder strepen en pailletten. Bruine veterschoenen benadrukken haar stevigheid. Ze staat.

‘Zal ik het nog even aanharken?’ De medewerker van de groenvoorziening kijkt onderdanig naar haar op. Hij lijkt het merkwaardig te vinden dat hij geen verdriet bespeurt, terwijl haar man toch pas – hij werpt een snelle blik op de steen – twee maanden dood is.

Wanda antwoordt met een kort knikje.

Geef je zo’n man nou een fooi, vraagt ze zich af als de kiezels gelijkmatig verspreid worden. In Indonesië wel, in Ghana, Brazilië en Costa Rica ook.

Ze opent haar handtas en haalt er vijftig euro uit. ‘Alsjeblieft. Het is goed zo.’

Dat was dus te veel, constateert ze als de man met de hark

bedankend achteruitloopt, over zijn kruiwagen struikelt, lacht en zich weghaast.

Waarom lachen mensen in godsnaam als ze vallen, peinst Wanda. Een merkwaardige impuls. Ik lach nooit als ik val. Ik val nooit.

Ze legt de plastic bloemen op de kiezels. Het portret van keramiek zet ze op de grond. 'Zo, Heres Diddens', zegt Wanda terwijl ze naar zijn innemende zeeblauwe ogen en borstelsnor kijkt. 'Ik wil geen klacht meer horen.'

Ze steekt haar hand op. 'Ik ga onze vrienden bellen en ben dan weg. Vaja con dios, farewell, adieu.'

Met grote stappen loopt Wanda over een van de twee brede grindpaden naar de uitgang. Het kerkhof is klein, zeker voor een stad als Amsterdam. Een kapelletje in vakwerk, met een spits torentje, doet dorps aan. Vogels fluiten en in de verte rijdt af en toe een trein langs. Het is gemoedelijk stil, als op een volkstuin in het voorseizoen. Behalve Wanda lijkt er niemand aanwezig, op een vrouw na die een eindje verderop met een stoffer de omlijsting van een graf schoonveegt. De vrouw zit op haar knieën, haar beige regenjas is tot heuphoogte opgetrokken, aarde besmeurt alleen de broek in een onbestemde kleur. Mosgroen, ziet Wanda als ze genaderd is. De zolen van platte penny shoes staren haar versleten aan als de vrouw over de grond verder schuifelt en uitgebloeide bloemen van een plant plukt. Uit een boodschappenwagentje tilt ze vervolgens een voor een geraniums, die ze liefdevol in de grond zet. Haar steile, dunne grijze haren die als vlas langs haar wangen vallen, veegt ze met de rug van haar hand uit haar gezicht, terwijl ze met de vingertoppen van haar andere hand de aarde om de planten liefdevol aandrukt. Wanda schudt haar hoofd bij zoveel toewijding en loopt door.

Op hoge hakken steekt plotseling een das war einmal-, verloren-jeugdige vrouw met een geblondeerd suikerspin-kapsel, in een tijgerprintpak, trippelend vanuit een zijpad voor Wanda langs het grindpad over. Ondanks haar lange, felrode nagels zeult ze met een enorme porseleinen dalmatiër, die ze op een graf laat zakken, naast een tuinkabouter die obscene handelingen lijkt te verrichten, maar bij nadere beschouwing blijkt te vissen.

De tiggervrouw lacht Wanda toe, blaast een haarlok voor haar ogen weg en verklaart ongevraagd, met hese rookstem, wijzend naar de tuinkabouter: 'M'n vent hield van vissen.' Wanda knikt begrijpend. 'Wormen genoeg hier.'

Een schaterlach doorsnijdt de stilte op het kerkhof. De vrouw in het beige stopt met vegen en kijkt verbaasd op.

'Wormen genoeg. Da's een goeie!' En een tweede salvo volgt. 'Da's een goeie, schat! En voor de dalmatiër genoeg botten!'

Waarop Wanda droog aanvult: 'Op de eeuwige jachtvelden.'

Wanda is gewend aan onzekere gezichten als ze een grap maakt. Mensen weten nooit of ze iets meent of niet. Dat komt door haar lage, resolute stem en doordat ze nooit om haar eigen geestigheden lacht.

De tiggervrouw vat haar humor wel. Haar lach schalt nogmaals over de begraafplaats. Ongepast, maar verademend, als een heldere kinderstem tijdens de twee minuten stilte op de dodenherdenking. Het tiggertype legt balorig de dalmatiër met zijn kop in de aarde en de vrouw in beige kruipt glimlachend naar een volgend graf, haar boodschappenwagentje achter zich aan trekkend.

Wanda vervolgt haar weg.

Vlak bij het kapelletje hoort ze droevig snikken. Het

geluid komt vanachter de struiken. Ze wil doorlopen, maar iets fascineert haar. Iets wat haar vreemd is en waar sommige mensen blijkbaar schaamteloos goed in zijn: rouwen met bombarie. Ze gluurt nieuwsgierig tussen de takken door. Er staat een vrouw bij het graf van een man, ene Constantijn Waagenmaker. Ze is van haar leeftijd, een paar jaar ouder misschien. Het mens heeft een goed figuur, constateert Wanda. Ze heeft nog taille en stevige, ronde borsten. Haar lange grijze haar wordt uit haar gezicht gehouden door een lila haarband en valt tot ver over haar schouders. Ze draagt een mintgroene jurk met een decolleté en een wit kraagje, en daaroverheen een roze vestje met rode en groene geborduurde lieveheersbeestjes. Ze lijkt op een gerimpelde, opgedroogde vierjarige. De bejaarde kleuter huilt hartverscheurend, maar als Wanda haar beter bestudeert ziet ze dat er geen tranen aan te pas komen. Een rode neus, zakdoek, ogen afvegen, snikken, hikken, maar niets vloeibaars. Tuiten zonder tranen. De vrouw speurt ondertussen om zich heen, alsof ze ogen zoekt die haar verdriet zien, die getuige zijn van haar leed. Als ze Wanda opmerkt stopt ze en glimlacht betrapt, verontschuldigend.

Wanda knikt haar verward toe, doet de struik weer dicht en loopt de begraafplaats af, door het openstaande afsluithek naar buiten. Wat een types komen hier, denkt ze. Volkse gele tijgerprint, pastelkleuterkleurig of burgerlijk beige, de dood gooit alle kleuren op een hoop. Op deze plaats zal ze niet vaak komen. Misschien ooit, vol verhalen voor haar dode Max, verhalen over belevenissen in verre landen zonder Heres Diddens. Wanda's taak is volbracht. Aan het graf hoeft niets meer gedaan te worden. De wereld ligt open, ze zal hem ondiplomatiek verkennen. Brazilië, here I come.

Lies kijkt op haar horloge. Tijd om op te doeken. De begraafplaats gaat over een kwartiertje dicht. Vandaag was het weer geen dag om een weduwnaar te veroveren. Terwijl dit toch de plek is om een aardige man op z'n zwakste moment ontvankelijk te maken voor de hoop op een glimp van een verse verzengende liefde.

Haar hart veerde op toen ze net geritsel in de bosjes hoorde. Zou hij... Zou nu de prins met het witte haar door de struiken toesnellen om haar wakker te kussen, dacht ze. Zou ze eindelijk ontwaken en horen: op jou heb ik zeventig jaar gewacht? Niks hoor, in het groen loerde een grote, mannelijke vrouw. Staat ze daarvoor een uur te snotteren.

Na het vertrek van haar moeder, die haar hele leven lang terminaal is geweest en die ze heeft verzorgd tot ze stokoud niet de pijp uit, maar een vliegtuig in ging, om met haar Argentijnse internetlover op zijn ranch te gaan samenwonen, heeft Lies een besluit genomen. Het is laat, maar niet te laat om een grote romantische liefde te vinden, iemand die ergens op de wereld alleen voor háár rondloopt, die haar optilt en in de rondte zwiert en haar met kussen en chocolade overlaadt.

De romantische Lies weet van de hoed en de rand over 'het geheim tussen man en vrouw'. Als bibliothecaresse heeft ze een enorme hoeveelheid boeken over dit onderwerp verslonden, van wereldliteratuur tot doktersroman, van gedichten tot sciencefiction. Alle werken over dat ene almachtige thema: liefde. Tijdens de veertig jaar dat ze in de plaatselijke bibliotheek werkte, las Lies minstens drie, vier boeken per week, in vakanties zeker het dubbele aantal. Ze heeft berekend dat ze drieduizendhonderdvierentwintig

liefdesgeschiedenissen heeft geconsumeerd. Daar steekt haar eigen ervaring karig bij af. Die is namelijk nul.

Na fictie is ze non-fictie gaan lezen, van *De mannen-fluisteraar* tot *Alleen voor vrouwen – het geheim van het vallei-orgasme*, en *Kamasutra en vrouwelijk genot*. Die laatste twee boeken had ze van haar werk meegenomen omdat ze niet alleen van een romantische liefde droomde en nog droomt, maar ook zo verschrikkelijk graag tot een hoogtepunt wil komen, zo hoog dat ze vallende en knetterende sterren achter de roze hemel van haar oogleden uiteen kan zien spatten, de sterren van *Madame Bovary*, *Sexus* of *Turks fruit*. Vroeger had ze Jan Wolkers ooit eens opgebeld en aan de praat gehouden: ‘Buurtkrant, blabla...’ en ondertussen had ze met haar knopje gespeeld, maar zelfs met zijn lijzige, geile stem aan haar linkeroor: ‘Het spijt me, meisje, maar ik ben met mijn nieuwe boek bezig’, was ze niet tot een orgasme gekomen.

Dat haar moeder niet gestorven is, maar wel weer een man gevonden heeft met wie ze op dit moment waarschijnlijk de tango danst of onder een volle maan op de pampa ligt te rampetampen, zit haar nog steeds dwars. Ze wist niet eens dat haar kwakkelende mama een computer had, laat staan kon internetten, laat stáán een exotische latin lover het hoofd op hol kon brengen. Na haar vertrek vond ze twee beduimelde laptops onder mama’s matras.

Dus... Lies trekt gedecideerd aan haar lieveheersbeestvestje zodat haar borsten hun veerkracht nog beter tonen... Dús heeft Lies besloten dat ze nu recht heeft op én een grote liefde, én voor één keer in haar leven een lekker lang, uitgesteld, gekmakend, literair en kittelair verantwoord orgasme, en wel liefst zo snel mogelijk.

Na dit besluit heeft ze een actieplan opgesteld en is ze

tot de conclusie gekomen dat de beste plek om een aardige, gevoelige weduwnaar met ervaring te ontmoeten, de begraafplaats moet zijn. Ze heeft een willekeurig, verwaarloosd graf uitgekozen, van Constantijn Waagenmaker, prachtige naam, en sinds een paar weken speelt ze met verve de rol van weduwe, in de hoop op een troostende arm om haar schouder van een man die bijna zo lijdt als zij. Het was natuurlijk niet de bedoeling dat daar vrouwen op af zouden komen.

Ze heeft dat nog niet gedacht of er komt weer een seksegenuoot aan. Een met een boodschappenkarretje en een beige regenjas. Vlug maken dat ze...

‘Ze gaan bijna sluiten. Kunt u zo moeilijk afscheid nemen? Zwaar hè, weggaan van onze dierbare doden. Ik kom hier elke dag en moet me elke dag weer losrukken. Ze zijn er morgen ook nog, moet ik tegen mezelf zeggen. U komt hier ook elke dag, hè? Ik zie u vaker op dit tijdstip. Wat zal u van uw man gehouden hebben.’

Lies zucht en geeft Constantijn Waagenmaker theatraal een kushand. Hopelijk vraagt dat mens niet door. Ze voelt dat de vrouw dicht naast haar komt staan en met haar naar het graf kijkt.

‘Ik zie dat u er niet aan toekomt. Het verdriet is zeker te groot.’

Aan toekomt? Aan toekomt?

‘Om het graf van uw man bij te houden.’

Lies zucht opnieuw. ‘Het verdriet is te groot. Inderdaad.’

‘Zal ik het voor u doen?’ klinkt het gretig. ‘Ik ben trouwens Anneke.’ De vrouw wil haar een hand geven, maar bedenkt zich als ze ziet dat hij vol aarde zit. ‘Ik verzorg zoveel graven hier, dat daar bijvoorbeeld, met dat mozaiek; zijn vrouw komt eerdaags na twaalf jaar vrij uit de

gevangenis, las ik op mijn kalender. Ik haal het uit de krant en hou het bij, dat soort dingen, dan weet ik welk graf soms levenslang niet meer verzorgd wordt. Enfin, het schijnt dat zij van dat mozaïekgraf... Nou ja, doet er niet toe, ik bedoel alleen maar: ik kan er nog makkelijk eentje adopteren.' Ze glimlacht en knikt al pratend ja. Witte, statische vlashaartjes wuiven op haar hoofd mee en lijken bij haar verzoek te juichen.

'Dank u. Dat hoeft niet.'

'Ik doe het graag.' Weer dat knikken.

'Dank u wel, hoor.'

'Ik doe het...'

'Niet! U blijft uit mijn... van mijn man af. Levend zwermen er altijd al zoveel vrouwen om hem heen', fantaseert Lies. 'Ik hou hem dood graag voor mezelf.'

En voordat de beduusde, in- en inaardige Anneke nog iets terug kan zeggen, beent Lies weg. Als ze aan het eind van het pad achteromkijkt, ziet ze dat de vrouw betrapt haar voet stilhoudt en stopt met het verwijderen van wilgenpluisjes op de grond.

Greetje

ALS DE POORT opengaat knipper ik met mijn ogen tegen het felle licht. Na twaalf jaar zie ik zon in vrijheid.

Niemand wacht me op. Ook mijn kinderen niet. *Verge-ten kunnen we wel, vergeven niet*, luidde de tegeltjestekst van hun laatste, gezamenlijk geformuleerde briefje. Ik begrijp het wel, met de dood van hun vader waren ze hun moeder ook kwijt. De twee wezen. Ze zijn doorgegaan met hun leven, ik had niet anders gewild.

In de jaren dat ik vastzat wegens moord op mijn echtgenoot, heb ik niet stilgezeten. Om het malen te stoppen, om zijn schreeuw in mijn hoofd te doen zwijgen, ben ik me gaan verdiepen in programmeren, hacken, googelen en alles, maar dan ook werkelijk alles wat met computers te maken heeft. Het fascineert me hoe ik met enen en nul-ten stilte creëer en tijd in kan halen. Deed ik vroeger een kwartier over het opzoeken van een bedrijf in de Gouden Gids, nu lukt het me binnen dertig seconden. Struinde ik ooit uren door antiquariaten op zoek naar foto's van bloederige ongelukken, het liefst met haaien, nu is één zoekterm goed voor honderden hits. Met deze kennis ren ik de twaalf jaar dat ik vastzat voorbij. De wet van de remmende voorsprong: zestienduizend hits in 0,28 seconden.

Waar zal ik heen gaan? Direct naar de begraafplaats, waar Wick naar het schijnt onder mozaïek en geraniums op me ligt te wachten? Of eerst naar mijn nieuwe flat?

Ik adem diep in. Het is zomer. De langste dag van het jaar is alweer voorbij. De langste tijd van mijn leven is voorbij. Het kan alleen maar donkerder worden.

Ik ben Greetje, veroordeeld moordenaars.
Ik ben Greetje, wie mij ontmoet vermoedt kalmte.
Ik ben Greetje, de vrouw met twee doelen. Mijn ver-
spilde tijd inhalen. En weten of ik het gedaan heb.